

Architecture

The White House

Washington, D.C., Egyesült Államok

Booklet available on:
Das Heft ist verfügbar auf:
Livret disponible sur :
Folieto disponibile en:
Folheto disponível em:
A füzet elérhető:
www.LEGO.com

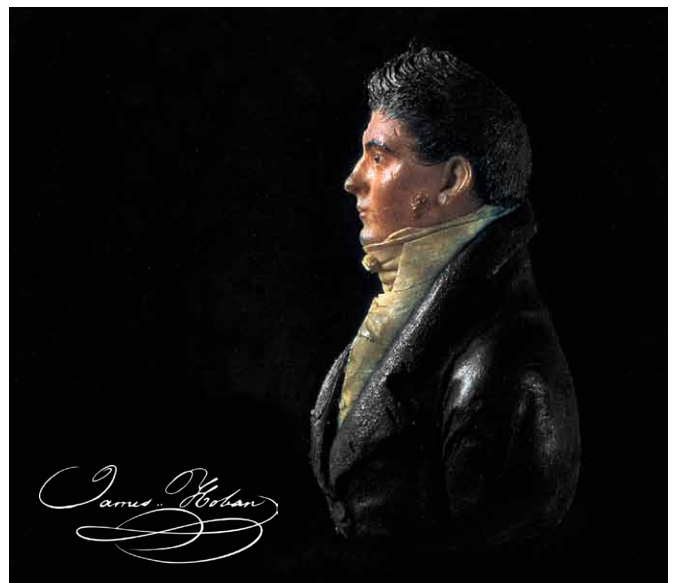
James Hoban

James Hoban (1762 – 1831) az írországi Kilkenny megyében, Callan közelében, Desart faluban született. A kilkenny megyei Cuffesgrange-ben nőtt fel, ahol ácsmesterséget tanult. Később a Royal Dublin Society-n tanult építészetet.

1781-ben, az amerikai függetlenségi háború idején, Hoban az Egyesült Államokba emigrált és építészként Philadelphiában telepedett le. 1787-ben testvéreivel, James-szel és Philippel együtt Dél-Karolinába költözött, ahol legalább hat további évet töltött.

Keveset tudunk az itt töltött éveiről, csupán annyit, hogy egy áccsal, Pierce Purcell-lel társulva a felső középosztály körében elismert építész és építési vállalkozóvá vált. 1791-ben Észak- és Dél-Karolina első katolikus templomának, a St. Mary's -nek alapító sekrestyése lett. Hoban megbízói között volt Charleston néhány előkelő polgára is, mint például Henry Lawrence, aki George Washington elnök közeli barátja volt, az ír honfitárs, Aedanus Burke és a függetlenségi háború tábornoka, William Moultrie.

Hoban nevéhez több középület és ültetvény-ház fűződik, legnevezetesebb ezek közül a Charleston County Courthouse (a charlestoni megyei bíróság) épülete és a William Seabrook-ház. Szintén Hoban-nek tulajdonítanak egy charlestoni, Savages Greenen épült 1200 fős színházépületet, amely ma már nem létezik.

James Hoban

The White House Historical Association (A Fehér Ház Történelmi Társaság) gyűjteményéből.

Washington terve

1791-ben George Washington Pierre Charles L'Enfant-t jelölte ki a feladatra, hogy tervezzen egy új fővárost. L'Enfant terve rácsozathoz hasonlított, amelyben az utak észak-déli és kelet-nyugati irányba tartottak. Ezt a hálót átlósan sugárutak keresztezték, amelyeket államokról neveztek el, így alakítva ki köztereket. Az összehatás célja az volt, hogy egy példát mutató, karakteres város jöjjön létre.

L'Enfant egy közel 50 m széles sugárúttal kötötte össze a város két legjelentősebb pontját, a Jenkins Hillt, ahová a Kongresszus épülete került, és ettől majdnem 2,5 kilométerre egy másik dombot, ahová az elnöki palota épületét tervezte. A sugárút, amely egyébként az Államkincstár épületének 1840-ben történt kibővítése után többé nem volt egyenes, a Pennsylvania Avenue nevet kapta.

Ahogy már fentebb említettük, a különböző sugárirányú utakat a hálósan tervezett utcák kötötték össze, amelyeket kelet-nyugati irányba beszámoltak, és észak-déli irányba pedig egy-egy betűjellel láttak el. Kivéve a „J” utcát, amit L'Enfant kihagyott, nehogy összekeverjék az „I” betűvel, ugyanis, ahogy a Washington Post Magazine egyik 1994-es cikkében olvasható, akkoriban ez a két betű megkülönböztethetetlen és könnyen összekeverhető volt.

Bár L'Enfant tervei a földeladások, tervezés és építkezés alapjai lettek, egy évvel a megbízása után Washington elnök kirúgta, mert L'Enfant „menetelt előre megfelelkezve a megbízásáról, a költségvetésről, és a földtulajdonosok korábbi igényeiről”.

Pierre L'Enfant városterve, Washington D.C. (Wikimedia Commons).

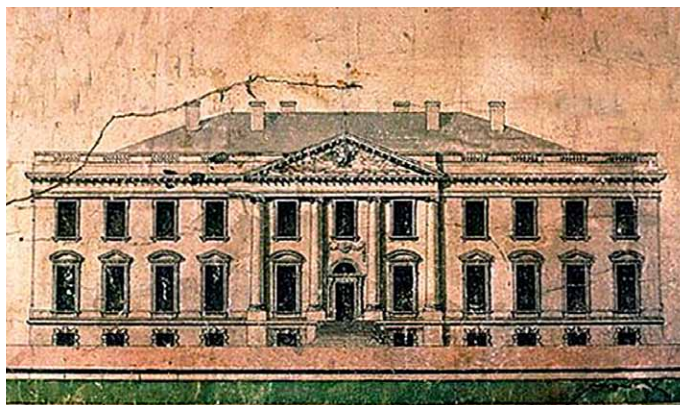
A tervpályázat

1792-ben Washington kérésére Thomas Jefferson külügyminiszter építészeti pályázatot hirdetett meg az elnöki palota tervrajzainak elkészítésére. Washington ragaszkodott ahhoz, hogy a palota kőből épüljön, és így a legfontosabb európai épületekhez hasonlóan tekintélyes megjelenése legyen. A fiatal nemzet még sosem látott ilyet, és Washingtonnak éppen ez tetszett benne. Nem pusztán elnöki irodát és otthont akart; az elnöki tekintély szimbólumát kellett, hogy megtestesítse az épület. Egy köztársaságnak nem lehetett királyi palotája, de az épületnek tiszteletet kellett parancsolnia az Egyesült Államok polgárainak és legalább annyira a külföldi látogatóknak, akik Amerika vezetőjével kívántak találkozni.

1792. július 16-án Washington elnök áttanulmányozott legalább hat, az elnöki palota megtervezésére kiírt pályázatra beérkezett tervet. A tervek elég különbözőek voltak. Az egyiket az ír James Hoban készítette, akivel egy évvel korábban már találkozott az elnök Charlestonban. A második terv egy titokzatos személyhez fűződik, bizonyos „A.Z.”-hez. A történészek úgy gondolják, hogy a rejtélyes tervező Thomas Jefferson volt, de a dokumentumok inkább arra utalnak, hogy a szóban forgó építész egy virginiai, Richmond városából származó építési vállalkozó, John Collins volt. A harmadik tervet egy marylandi feltaláló, James Dimond készítette.

Az elnök megkereste Hobant, tárgyalt vele, és 1792 júliusában azonnal ki is választotta az építész terveit az elnöki palota megépítéséhez.

Thomas Jefferson, mint a washingtoni Fehér Ház második emberét különleges örömmel tölthette el ez a választás, hiszen ő maga is ír leszármazott volt, a terveket pedig kétségtelenül az ír palladianizmus és két dublini épület, a Castle Coole és a Leinster House ihlette. A Fehér Ház palladianizmusa érdekes, mivel ez a neoklasszicizmus korai formája, főleg a déli homlokzat nagyon emlékeztet a James Wyatt

James Hoban Fehér Ház terve. (Wikimedia Commons).

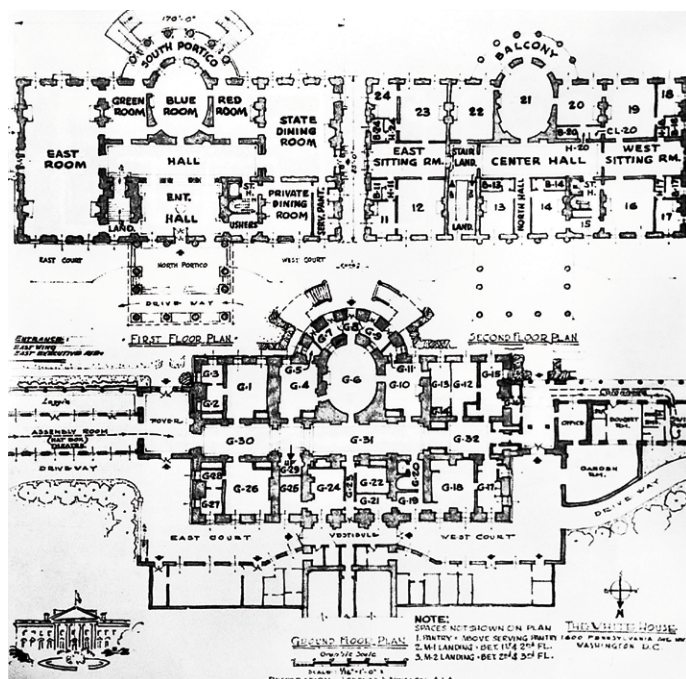
által 1790-ben tervezett, szintén Írországból található Castle Coole-ra. Az északi oldal egy emelet híján olyan, mint a Leinster House, a déli homlokzat pedig egy emelettel magasabb, mint a Castle Coole, és van egy külső lépcsőháza, ami pedig a palladianizmus stílusjegyeit hordozza.

Az idő és a lakók sokféleképpen alakították át a Fehér Házat, de az épület összképe teljes egészében Hobannak tulajdonítható. Egy tekintélyes rezidencia ez, amelyet a kor vitathatatlanul legszebb amerikai kőfaragásai díszítenek. Az 1814-ben történt tűzkárt követően megkérték Hobant, hogy pontosan úgy építse újjá az épületet, mint amilyen azelőtt volt. Eleget is tett a kérésnek, és így állandósította a Fehér Ház képét és kivívta saját helyét a történelemben.

Hoban 1831. december 8-án halt meg. Washingtonban a Mount Olivet temetőben nyugszik.

A Fehér Ház története

A Fehér Háznak összesen hat szintje van: egy kétszintes alagsor, földszint, első, második és harmadik emelet. 132 szoba és 35 fürdőszoba található a hatszintes épületben. Továbbá 412 ajtó, 147 ablak, 28 kandalló, 8 lépcsőház és 3 lift is található a házban.

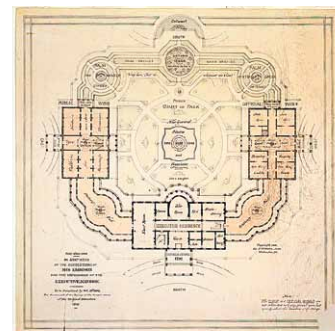

Lorenzo Wislow 1948-as átalakítási terve. (White House Museum).

A Fehér Ház számtalan kikapcsolódási lehetőséget kínál, többek között megtalálható benne tenispálya, futópálya, uszoda, házimozsi, biliárd szoba és bowlingpálya.

Az első szinten (State Floor) található a Keleti szoba, a Zöld szoba, a Kék szoba, a Vörös szoba, egy díszebédlő, egy családi ebédlő, a hall, az előcsarnok és a főlépcső. A földszinten található a fogadóterem, a térképszoba, a porcelánszoba, az aranyosza, a könyvtár, a főkonyha és egyéb irodák. A második emeleten található a családi rezidencia; a Sárga Ovális Szoba, a Keleti és Nyugati szalon, a Fehér Ház központi hálósobája, az elnöki ebédlő, az elnöki dolgozószoba, a Lincoln hálósoba és a királynői hálósoba, illetve két másik szoba, egy kisebb konyha és egy privát öltözőszoba. A harmadik emeleten található a szolárium, a játékszoba, a mosó-vasalószoba, a diétás konyha, és egy másik nappali szoba.

A Fehér Házat két oszlopsorral toldották meg 1801-ben. A déli oszlopcsarnokot 1824-ben, az északit pedig 1829-ben építették hozzá. Ma ezek az oszlopcsarnokok a keleti és nyugati szárnyat kötik össze. A nyugati szárnyal 1901-ben toldották meg az épületet, amely 1909-ben kibővült az Ovális Irodával. A keleti szárnyat 1942-ben építették a Fehér Házhoz.

A Fehér Ház módosításai.
(Library of Congress,
Prints & Photo-graphs Division).

A föderációs stílus

A Fehér Ház egy neoklasszicista, föderációs stílusú nemesi kúria az ókori görög ión építészetre utaló jegyekkel. James Hoban eredeti tervét a dublini Leinster House mintájára készítette, amelyben akkor még nem szerepelt az északi és déli oszlopcsarnok.

A klasszicista építészet Egyesült Államokbeli változatát nevezzük föderációs stílusnak, ami 1780 és 1830, de leginkább 1785 és 1815 között jellemezte az ottani építészetet. Nevét az akkori korszakról, a föderációról kapta. A köztársaság korai időszakában az alapító generáció tudatosan kapcsolta össze az új nemzetet az ókori görög demokráciákkal és a római köztársaság értékeivel. A hellének utáni vágyódás hatotta át a görög világ újjáélesztését, amely egészen az 1850-es évekig tartott. Római építészeti szóhasználatát elve a Gyógykorabeli építészet kiegyensúlyozottabb és szimmetrikus változata a föderációs stílus, amelynek kialakítója a brit Robert Adam volt (1792-ben jelentek meg első ilyen stílusú tervei), és az amerikai gyarmatokon vált jellemzővé. A föderációs kormány klasszicizáló szándéka megnyilvánult a várostervezésben és építkezésben. Világítótornyok, kikötői épületek, kórházak épültek föderációs stílusban, és ennek a hatása érződött a Washington D.C. L'Enfant-féle racionális várostervében és New York 1811-es kormánybiztosának tervén (Commissioners Plan) is.

Az amerikai föderációs építészet abban különbözik a Gyógykorabeli gyarmati stílustól, hogy hangsúlyt fektet a kifinomult részletekre, az ablaktáblákra, párkányzatra, szegélyzetre.

Sailors' Snug Harbor, Minard Lafever.
(Wikimedia Commons).

Tennessee State Capitol, William Strickland.
(Wikimedia Commons).

Tények és adatok a Fehér Hárról

Helyszín:..... 1600 Pennsylvania Avenue, Washington, D.C.,
Egyesült Államok
Stílus: Neoklasszicista föderációs stílus ír
palladianizmussal keveredve
Anyaga: Aquia homokkő
Méret: 5110 m²
Év: Az alapkővet 1792 októberében fektették le,
az egész építkezés 1792 és 1800 között zajlott,
amikor is az első lakók beköltöztek.

A Fehér Ház felújítása

Az 1814-es tűz után a Fehér Ház alapos helyrehozatalra szorult. Ekkor épült a déli oszlopcsarnok. Az a szóbeszéd járja, hogy a tűzvész után festették fehérre az egész épületet, hogy elfedjék a koromfoltokat. Az emberek ekkor kezdték "Fehér Ház"-ként hívni az épületet. 1948 és 1952 között a Házat alaposan felújították. A felújítás során az épület belsejét teljesen lecsupaszították, új alapokat építettek, és acélkeretekkel erősítették meg az eredeti homokkő falakat.

(National Park Service, Abbie Rowe, a Harry S. Truman Library hozzájárulásával).

1792-1800: A rezidencia építése
1801-1809: Thomas Jefferson megerősítteti az épületet
1814-1817: James Madison átalakításai
1825-1865: Építészeti fejlesztések, háború
1866-1872: Háború utáni újjáépítés
1873-1901: Viktoriánus díszítés
1902-1904: Theodore Roosevelt átalakításai
1917 & 1927: A tető kibővítése
1948-1952: Truman-féle rekonstrukció
1961-1963: Kennedy-féle átépítés

A hatvanas évek elejétől kezdve mindegyik elnöki kabinet egyfajta élő múzeumként tekintett a Fehér Háza. A belső dekorációt és az épület szerkezetét alakígtatták, de az elrendezésen és az építészeti jegyeken alig változtattak. Az 1990-es évek elején a Fehér Ház külseje nagy átalakításon esett át: mintegy negyven réteg festéket távolítottak el a külsejéről, helyrehozták és újrafestették a homokkő falakat. 1993-ban a Fehér Ház "zöld" projektbe kezdett, hogy csökkentse az energiafogyasztást.

Egy művész szavai

Építőművészként a vágyam egy bizonyos építészeti tájékozódási pont lényegének megragadása annak tiszta szobrászati formájában. Mindenekelőtt én nem tekintem modelljeimet egyszerű másolatoknak, inkább saját művészi értelmezésemnek, amelyhez a LEGO® építőelemeket használom fel eszközként. A LEGO építőelemről nem az jut elsőre eszünkbe, hogy jellemzően művészeti alkotások alapanyaga lenne, vagy művészi eszközként lenne használatos. Azt azonban gyorsan felfedeztem, hogy a LEGO építőelem természetesen kínálja magát az én elképzeléseimhez, úgy, mint a festőnek a festőnek, vagy a fém a kovácsnak. Miközben próbálgattam, hogyan lehetne megragadni ezeknek az épületeknek a lényegét az építőelemekkel és lapokkal, felfedeztem, hogy az általuk kínált lehetőségek és kihívások szinte varázslatosak.

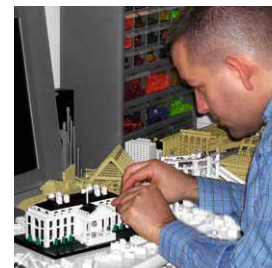
A Fehér Ház

A tervezés elején azon gondolkodtam el, hogyan tudok olyan másolatot készíteni, ami nem egy sima fehér cipődoboznak tűnik majd. Az épület három fő komponensét szétválasztva, kiterítettem a modellt. Aztán mindegyiket a saját módján kifinomítottam, hogy hangsúlyozzam és

megragadjam azokat a jellegzetességeket, amelyek a Fehér Házhoz kapcsolódnak. Az épület központi részével kezdve arra koncentráltam, hogy alacsonyabban helyezzem el az ablakokat, hogy árnyékok képződhessenek. Az épület formáját meghatározó másik két rész, az első oszlopcsarnok és a hátsó kerek terem. Így mindegyik elem a ház középpontjára irányítja a figyelmet. Ez a középpont egyfajta gerinc is, ami összeköti a két szimmetrikus szárnyat. Kifinomult részletességgel próbáltam megalkotni az oszlopokat, a korlátokat, még a lógó csillárt is, hogy így a LEGO kockák egy képeslap érzetét keltsék. Végül egy kis növényzettel is megtoldottam.

– Adam Reed Tucker

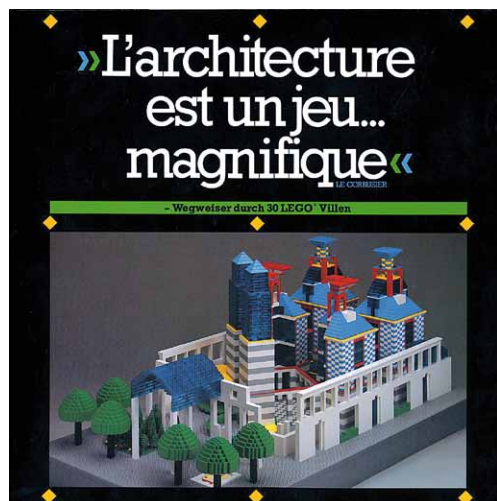

“Építészet – egy csodálatos játék”

Ez volt a címe, vagy inkább a francia eredeti cím (“L’architecture est un jeu ... magnifique”) átköltése az 1985-ben, a párizsi Pompidou Center-ben rendezett kiállításnak, ahol 30 fiatal európai építész kapott lehetőséget a híres dán LEGO építőelemekkel való játékra. Az eredeti ötlet holland, a rotterdami Kunststichting szervezett egy kis rendezvényt az előző évben, ahol tíz helyi építész engedhette szabadjára fantáziáját egy hatalmas halom LEGO építőelem társaságában. Az első kezdeményezésnek óriási sikerét követően, hogy a Pompidou Center elhatározta, hogy továbbfejleszti az ötletet, és meghív 30 fiatal építészt szerte Európából, – céljuk: mindegyikük megrajzol egy képzeletbeli villát, amelyet majd – elemről elemre – megépítenek a LEGO főhadiszállásán, Billundban.

A rendezvény ideje alatt számos, az építészet történetével kapcsolatos idézet hangzott el. Például, hivatkoztak az olasz reneszánsz idejéből Palladio-ra, az olyan modernistákkal együtt, mint Mies van der Rohe és Gerit Rietveld. A hivatkozások építészeti projektekre vonatkoztak, a tengeri olajfúró tornyoktól a romantikus romokig. Nem voltak korlátozások, bár a 30 tehetséges fiatal által alkotott projektek némelyike furcsa, olykor csodálatosan ál-filozofikus megjegyzésként végezte, a lehetőségek, vagy inkább azok hiánya

miatt a nyolcvanas években. Ettől függetlenül, ez csodálatos játék volt.

Hivatkozások

A szöveg forrásai:

whitehousehistory.org

whitehousemuseum.org

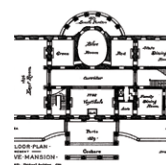
clinton4.nara.gov

about.com

wikipedia.org

dcpages.com

Az előlő és hátsó oszlopcsarnokot 1825 és 1830 között építették a Fehér Házhoz, amikor Thomas Jefferson megbízta Benjamin Henry Latrobe-ot az épület átalakításával. (Már Latrobe 1807-es rajzaiban is megtalálhatók az oszlopsorok.)
(Library of Congress, Prints & Photo-graphs Division).

1948-ban Truman elnök úgy döntött, hogy a második emeleten erkéllyel töltsön meg a déli oszlopcsarnokot. Ebben az időben az elnöknek megvolt a pénze a bővítésre, nem függött a Kongresszustól, így a közöltakozás ellenére a terv szerint megépült az erkély.
(Library of Congress, Prints & Photo-graphs Division).

Calvin Coolidge felfedezte, hogy egy-egy nagyobb eső után beázik a padló és a tető, ezért a tetőt és a padlásteret egy teljes harmadik szinttel váltotta fel, amelyhez acélgerendákat használt fel. Ez bár jobb lakhelyet biztosított, a sietős munka és az új acélszerkezet eredményeként az épület a következő 20 évben nagyon meggyengült.
(Library of Congress, Prints & Photo-graphs Division).

Customer Service

Kundenservice

Service Consommateurs

Servicio Al Consumidor

www.lego.com/service or dial

00800 5346 5555:

1-800-422-5346: